

Socialdepartementet
Enheten för socialtjänst och
funktionshinderspolitik

Remissvar över Boverkets utvärdering av lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag

Rapport 2023:11

Sammanfattning

Hässleholms kommun är utsedd till remissinstans över Boverkets rapport 2023:11 Utvärdering av lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag.

Boverkets utvärderingsuppdrag grundar sig på att antalet ansökningar samt antalet beviljade bidrag och bidragssummor har sjunkit de senaste åren. Boverket har inte funnit att lagändringen år 2018 skulle haft inverkan på detta, utan denna förändring har pågått en längre tid och påverkas av bland annat demografi och bostadsbestånd.

Utöver detta vill Tekniska förvaltningen i Hässleholm även påtala att det minskade antalet inkomna och beviljade ansökningar kan bero på att hjälpmedelsutvecklingen gått framåt och möjligheterna att anpassa med lösa hjälpmedel har ökat. Flertalet kommuner och regioner tar ut en avgift för de sakkunnigas besök, bedömningar samt intyg, vilket kan leda till att inget intyg skrivs och att den funktionsnedsatte därför inte gör någon ansökan om bidrag.

Tekniska förvaltningen

Nedan följer synpunkter från Hässleholms kommun, Tekniska förvaltningen, gällande Boverkets överväganden, även de som kommunen instämmer med:

6.2 Ändring i fråga om vem som ska företräda barn under 18 år när föräldrarna inte bor tillsammans och delvis ändrad sökkrets

-Instämmer i Boverkets övervägande.

6.3 Ökade möjligheter för ägare av flerbostadshus att överta bostadsanpassningsbidrag samt reparationsbidrag efter ett övertagande

-Hässleholms kommun ser en risk med att fastighetsägare kan komma att villkora och genomföra anpassningen mer allmänt och mer lämpat för dem jämfört med vad den funktionsnedsatte personen faktiskt är i behov av. Redan nu finns tendenser hos ägare till flerbostadshus att villkora anpassningen inför ett medgivande. Detta kan leda till att en person med funktionsnedsättning får kvarstående svårigheter i sin bostad om anpassningen inte är individanpassad.

-Den föreslagna formuleringen i 3 § att sökanden måste ha erbjudit ägaren av bostaden att överta rätten till bostadsanpassningsbidraget, uppfattas som att den sökande blir "tvingad" att ge bort äganderätten till sitt bidrag.

-Sekretessen kan äventyras, om fastighetsägaren kan komma att få ta del av sökandes ansökan och intyg, vilka kan innehålla känsliga uppgifter.

-Hur ser man på äganderätten av anpassningen om fastigheten byter fastighetsägare?

6.3.1.3 Reparationsbidrag vid övertagande av rätten till bostadsanpassningsbidrag

-Vem ska ansöka om reparationsbidrag efter ett övertagande? Fastighetsägaren, den sökande eller någon annan (om inte sökande bor kvar)?

-Är det i så fall fastighetsägaren som ska inhämta offerter inför en ansökan om reparationsbidrag? Eller kommer fastighetsägaren alltid ansöka om bidrag i efterhand, det vill säga efter att reparationen är utförd? Det kan då bli mycket svårt för kommunens handläggare att utreda rätten till bidrag.

Tekniska förvaltningen

-Hur länge ska det vara möjligt för en fastighetsägare som övertagit ett bostadsanpassningsbidrag att få reparationsbidrag?

-Ska reparationsbidrag fortsätta att beviljas även om den som fått anpassningen inte längre bor kvar i bostaden eller om fastigheten byter ägare? Ska kommunen få stå för reparationskostnader för all framtid?

-Om annan än sökande ska kunna ansöka om reparationsbidrag har Hässleholms kommun svårt att se hur det ska gå till, eftersom det krävs en ansökan för att kunna bevilja ett bidrag. Vem blir den sökande? Vad ska inkomma för att ett beslut ska kunna fattas? Hur kopplas sökt åtgärd till en funktionsnedsättning om en fastighetsägare söker bidrag?

6.4 Rullstolsgarage 5 §

-I domen (HDF 2020 ref. 70) framkommer det att både Högsta Förvaltningsdomstolen och Boverket ansåg att de lätt flyttbara förråden skulle ses som ett löst inventarie och att bostadsanpassningsbidrag därför inte skulle beviljas.

-Regionen som tillhandahåller ett hjälpmedel, elrullstol i det här fallet, villkorar utlåningen, men är sedan inte den myndighet som ska leva upp till villkoret. Hässleholms kommun anser detta mycket märkligt. En myndighet som ställer krav och upprättar egna riktlinjer för utlåning av hjälpmedel, bör rimligen vara den myndighet som även ser till att villkor, krav och riktlinjer kan uppfyllas för att personen ska kunna få tillgång till sitt hjälpmedel.

-Om behovet av elrullstolsgarage ska bedömas utifrån lagen om bostadsanpassningsbidrag ska fastighetsägare ge sitt medgivande till placering av garaget. Många fastighetsägare, till flerbostadshus, ger idag inte medgivande på grund av att utrymme saknas eller att garaget anses vara en brandrisk. Detta skapar en orättvisa bland kommuninvånarna då det kan innebära att om man exempelvis bor i en lägenhet förskriver inte Regionens elrullstolen medan om man bor i eget småhus får man tillgång till hjälpmedlet.

6.4.2.2 Byta, flytta, komplettera eller på annat sätt anpassa de fasta funktionerna i och i anslutning till en bostad

-Hässleholms kommun har svårt att se hur Boverkets övervägande i rapporten ska medföra att hänsyn inte ska tas till Högsta Förvaltningsdomstolens dom där de lätt flyttbara förråden, elrullstolsgarage, ska ses som ett löst inventarie.

Tekniska förvaltningen

-Det är kopplingen mellan sökt åtgärd och den sökandes funktionsnedsättning som är avgörande vid bedömning om bostadsanpassningsbidrag, inte Regionens krav på hur ett hjälpmedel ska förvaras. Tvärtom borde det ställas krav på Regionen, att Regionen ska undersöka möjligheterna till förvaring innan den funktionsnedsatte personen beviljas en elrullstol.

-Boverket föreslår i 6.3 att fastighetsägare ska kunna överta bostadsanpassningsbidraget. Hässleholms kommun ställer sig frågande till hur detta ses i relation till att de lätt flyttbara förråden, elrullstolsgarage, ska kunna återanvändas av kommunen. När fastighetsägaren har övertagit de lätt flyttbara förråden är det de som är ägare och då kommer inte kommunen ha någon möjlighet att återanvända förrådet. En ytterligare aspekt är att många kommuner saknar de resurser som krävs för att återanvända garagen.

-Hässleholms kommuns förslag är att elrullstolsgarage som betraktas som ett tillbehör till huvudhjälpmedlet, elrullstolen. Tillbehör ska hanteras av den myndighet som tillhandahåller huvudhjälpmedlet.

Kommentar till tvättmaskin och diskmaskin

I Boverkets rapport framförs att tvättmaskin och diskmaskin har en sådan fysisk och funktionell koppling som avses i propositionen till nuvarande lag att det är möjligt att bevilja bidrag till inköp av dessa. Hässleholms kommun vill härmed påtala att den tolkning som görs i domar, vid överklagan av ett bidrag som inte beviljat inköp av tvättmaskin/diskmaskin, ofta hänvisar till Högsta förvaltningsdomstolens (HDF) avgörande, RÅ 2010 referat 47 II. Där ses inte tvättmaskin och diskmaskin som en fast funktion utan ett löst inventarie som bostadsanpassningsbidrag inte beviljas till. Det som bidrag kan utgå för är framdragningskostnader av vatten och el.

6.5 Ändringar i 6 § som undantar vissa boendeformer från bostadsanpassningsbidrag, bland annat familjehem enligt LSS

-När vet kommunens handläggare om familjehemmet blir en långvarig vistelse för barnet? Vilka handlingar kan handläggare kunna kräva in för att göra denna bedömning inför utredning om bostadsanpassningsbidrag?

6.6 Bestämmelserna i 8 § om avslag på grund av vissa brister i bostaden förtydligas

-Instämmer i Boverkets övervägande

Tekniska förvaltningen

6.7 Ändringar i 9 § som innehåller särskilda villkor för bidrag vid byte av bostad

- Instämmer i Boverkets övervägande gällande att byta ut ordet "planlösning" till "hur utrymmena är fördelade och belägna".

-Innebär övervägandet att det blir möjligt för ett familjehem att flytta utan att uppfylla villkoren i 9 §? Detta kan i så fall komma att leda till stora och kostsamma anpassningar.

6.8 Reparationsbidrag till fler åtgärder och medboende till personer med biståndsbedömt boende ska kunna få detta bidrag

-Innebär detta att bidrag även ska kunna beviljas till åtgärder som är slitna, men inte tekniskt sett är trasiga?

-Formuleringen "anordning och inredning som främst är avsedd att tillgodose behov hos personen med funktionsnedsättning" kan göra att tolkningsutrymmet blir stort och liknande problem som funnits/finns vid tolkning av vad som är fasta eller lösa inventarier kan uppstå. Många anordningar och inredningar som kan beviljas med bostadsanpassningsbidrag är sådant som även personer utan funktionsnedsättning använder, till exempel ledstänger i trappor.

6.9 Minskade krav att få återställningsbidrag

- Instämmer i Boverkets övervägande.

Tekniska förvaltningen
Hässleholms kommun

Mats Svensson
Förvaltningschef

Tobias Oscarsson
Bitr. förvaltningschef

Mathias Bjäreborn
Enhetschef

Sara Pradon
Handläggare bostadsanpassningsbidrag

Tekniska förvaltningen